

7/40996 GK-100

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 -62272312
Konu : Soru Önergesi (7/40996)

12.03.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.02.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.780951 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Emine Gülizar EMECAN tarafından verilen 7/40996 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bul. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: 0 (312) 449 1494 Faks No: 0(312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 0 (312) 449 1494

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İstanbul Milletvekili Sayın Emine Gülizar EMECAN'a ait 7/40996 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-11) Gümrük Yönetmeliği'nin "Geçici depolama yeri işleticilerinde aranacak şartlar"a ilişkin 512'nci maddesi ile "İzin"e ilişkin 513'üncü maddesinde bahsi geçen tüm şartları sağlayan gerçek ve tüzel kişilere geçici depolama açma ve işletme izni verilebilmektedir. İlgili gümrük idaresine yapılan geçici depolama yeri açma ve işletme talepleri mevcut geçici depolama yerlerinin ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı ve ekonomik yönden ihtiyaç bulunup bulunmadığı hususları dikkate alınarak Bakanlığımızca neticelendirilmektedir. Geçici depolama yeri işleticilerinden Harçlar Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen miktarda geçici depolama yeri işleticiliğine ilişkin açma ve işletme harçları tahsil edilmektedir.

Bununla birlikte, Türkiye genelinde toplam 217 geçici depolama yeri bulunmaktadır. Özel sektör tarafından işletilen geçici depolama yerlerinde ücretler özel hukuk hükümleri çerçevesinde taraflarca belirlenmekle birlikte Bakanlığımız tarafından işletilen 16 adet Geçici Depolama Yeri bulunmakta olup, bu yerlerde gümrük idarelerince yerine getirilen her türlü depolama, tahmil, tahliye, terminal, ardiye, yükleme, elleçleme, tartım ve benzeri hizmetlere ilişkin olarak ilgililerden alınacak ücretler ile tarifenin uygulanmasına ilişkin detaylar Bakanlığımız internet sitesinde (<https://risk.ticaret.gov.tr/hizmet-tarifesi>) yayınlanmaktadır.

Diğer taraftan, Ordino ile yapılan kontrolün taşıma senedi ile de sağlanabilmesi nedeniyle 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile bağlı Gümrük Yönetmeliği'nde ordinoya yer verilmemiştir.

Gümrük Yönetmeliği'nin, "Eşyanın teslimi" başlıklı 130'uncu maddesinin birinci fıkrası ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın, konşimentoda teslim edileceği gösterilen ve bir nüshasını taşıyan kimseye ve eğer konşimento emre muharrer ise ciro ile devralmış şahsa teslim edileceği hüküm altına alınmıştır. Topluluk ve ulusal gümrük mevzuatında, eşyanın tesliminde taşıyanın onayının aranacağına ve ordinoya ilişkin hüküm bulunmamaktadır.

Öte taraftan, konu ile ilgili olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nca 17.05.2011 tarihli, 14765 sayılı yazıları ile denizyoluyla gelen eşyanın alıcılara tesliminde "yük teslim talimat formu" tanzim edilmesi, 2018/1 sayılı Genelgeleri ile ise yük teslim talimat formuna ilişkin ücret tarifesi hususları düzenlenmiştir.

2018/1 sayılı Genelgenin iptali ve yürütmenin durdurulması istemleriyle dava açılmış olup Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 17.12.2018 tarihli E:2016/2991-K:2018/5551 sayılı Kararıyla; dava konusu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın yük teslim talimat formu için tavan ücret belirlenmesine ilişkin 2018/1 sayılı Genelgesinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü'nün Bakanlığımıza muhatap bu konuya ilişkin yazısı 23/05/2019 tarihinde Bakanlığımız tüm Taşra ve Merkez Birimlerine duyurulmuştur. Hukuki sürecin tamamlanması sonucunda; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın bildirimi sonucunda, deniz yoluyla ithal edilerek geçici depolama yerleri ve antrepolara teslim edilen yüklerin alıcılarına tesliminde uyulacak hususlar ile Yük Teslim Talimat Formu uygulamasının Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun E:2016/2991-K:2018/5551 sayılı kararına istinaden yürürlükten kaldırıldığı hususu tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine bildirilmiştir.

Ayrıca, Gümrük Yönetmeliği'nde sayılan koşulları sağlayan tüm gerçek ve tüzel kişilerin geçici depolama yeri açma ve işletilmesine yönelik başvuru yapması mümkündür.

Bununla birlikte, 1-2 Kasım 2018 tarihlerinde "Dış Ticaret İşlemlerinde Belge ve Maliyetlerin Azaltılması Yönündeki Farkındalığın Arttırılması Çalıştayı" düzenlenmiştir. Çalıştaya, yaklaşık 40 adet kamu kurum ve kuruluşu ile sivil toplum kuruluşunun önde gelen temsilcileri ve Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından katılım sağlanmış olup çalıştay çıktıları hem elektronik hem de kağıt ortamda Çalıştay Raporu haline getirilerek tüm paydaşlarımıza sunulmuştur. Aynı zamanda, Çalıştay çıktıları pek çok farklı platformla birlikte başta Bakanlığımızca çalışmaları yürütülen Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu ile YOİKK Dış Ticaret ve Gümrükler Komitesine kaynak olarak fayda sağlamıştır.

Bu çalışmalara ek olarak; havalimanlarındaki geçici depolama yerlerinde uygulanacak serbest zamanı düzenleyen 2017/10 sayılı Genelge yayımlanmış olup söz konusu Genelge ile özetle, havayoluyla gelen eşyadan ilk 12 saatlik süre içerisinde ayrıştırma işlemi yapılarak gümrük işlemlerinin tamamlanması halinde, geçici depolama işleticilerince hangi ad altında olursa olsun hiçbir ücret alınmaması; ilk 12 saatlik süreyi takip eden 12 saatlik süre içerisinde, ithalat işlemlerinin tamamlanarak eşyanın alıcısına teslim edilmesi halinde de en fazla 200 TL ardiye ücreti alınması, öngörülmüştür.

Öte yandan, Bakanlığımızca deniz limanlarda gümrük iş işlemleriyle bağlantılı hizmetlerden alınacak azami ücreti belirleyen 2019/8 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge ile özetle, gümrük iş ve işlemleriyle doğrudan ilgili olduğu tespit edilen tam muayene, kısmi muayene, x-ray, numune alma ve tartım hizmetlerine ilişkin azami ücret tarifesini belirlenmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun "Türkiye ile diğer ülkeler arasında deniz ve havayolu ile yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan deniz ve havalimanlarını işleten kuruluşlar ile geçici depolama yeri işleticileri, gümrüklü sahalarda 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında bulunan gümrük iş ve işlemleri ile ilgili tahmil, tahliye, ardiye, saha içi taşıma ücretleri ve benzeri masrafların belirlenen azami bedellerine uymakla yükümlüdür. Bakanlık tarafından azami bedeller belirlenirken özelleştirme uygulamaları çerçevesinde yapılan sözleşmelerde yer alan düzenlemeler dikkate alınır." hükmünü haiz 218/3'üncü maddesi doğrultusunda Bakanlığımızca deniz ve havalimanlarında ardiye ücretlerinin düzenlenmesine ilişkin çalışma yürütülmektedir.

Ayrıca denizyolu taşımacılığı ile Türkiye Gümrük Bölgesine gelen ve yerli üretimde girdi olarak kullanılabilecek olan hammadde ve yarı mamul cinsi eşyanın gümrük işlemlerine Türkiye Gümrük Bölgesine gelmeden önce başlanması suretiyle bahse konu eşyanın doğrudan üretim tesislerine sevk edilmesi imkânını getiren "Denizyolunda Varış Öncesi Gümrükleme" uygulamasına ilişkin Gümrük Genel Tebliği (Varış Öncesi Gümrük İşlemleri) (Seri No: 1) 23 Nisan 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu uygulama ile yerli üretimde girdi olarak kullanılabilecek ithal eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesine varışından önce gümrük işlemlerinin başlatılarak dış ticaret işlemleri açısından zaman kayıpları ile doğabilecek ilave maliyetlerin (tahmil, ardiye, terminal, demuraj giderleri vb.) azaltılmasına olanak sağlanmaktadır. Uygulamanın havayolu taşımacılığında da uygulanması için gerekli çalışmalar tamamlanmak üzeredir.